

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců JUDr. Lenky Matyášové a Mgr. Ondřeje Mrákoty v právní věci žalobce: **H. M.,** zastoupený Mgr. Vratislavem Tauberem, advokátem se sídlem náměstí 28. října 9, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 28. 1. 2015, č. j. 41 Az 4/2014 - 34,

takto:

I. Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 28. 1. 2015, č. j. 41 Az 4/2014 - 34, **se ruší.**

II. Rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 15. 4. 2014, č. j. OAM-261/ZA-ZA12-HA08-R2-2011, **se ruší** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

III. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 12 342 Kč do šedesáti (60) dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám Mgr. Vratislava Taubera, advokáta.

Odůvodnění:

První rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 6. 2012, č. j. OAM-261/ZA-ZA12-PA03-2011, ve věci žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany zrušil (společně s rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 10. 10. 2012, č. j. 41 Az 10/2012 – 31) Nejvyšší správní soud, a to rozsudkem ze dne 14. 11. 2013, č. j. 5 Azs 14/2012 – 30, jímž také vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení. Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že žalovaný žádost stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany neposoudil dostatečně. Zdejší soud přitom poukázal na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 1. 2011, č. j. 5 Azs 6/2010 – 107, publikované pod č. 2289/2011 Sb. NSS, dle něhož je správní orgán

povinen žádost o poskytnutí mezinárodní ochrany posoudit na základě skutečností, které žadatel uvede či které ve správním řízení jinak vyjdou najevo, a to z hlediska všech zákonných forem této ochrany, které se k těmto skutečnostem vztahují. Ve vztahu k žádosti žalobce tak Nejvyšší správní soud konstatoval, že si žalovaný byl od počátku správního řízení vědom toho, že žalobce byl v době řízení hospitalizován a měl posléze k dispozici rovněž zdravotnickou dokumentaci, z níž jednoznačně vyplývalo, jakými onemocněními žalobce trpí (tuberkulóza plic a virová hepatitida typu C); žalovaný se stěžovatele na tyto skutečnosti (stejně jako na možnosti jeho léčby ve Vietnamu) v průběhu pohovoru dotazoval a dostalo se mu konkrétních odpovědí, přesto se žalovaný k těmto otázkám ve svém rozhodnutí nevyjádřil, a to ani z hlediska možných důvodů pro udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Takový postup žalovaného dle zdejšího soudu nemohl obstát.

Zdejší soud v rozsudku ze dne 14. 11. 2013, č. j. 5 Azs 14/2012 – 30, dodal, že nemohl souhlasit ani s názorem krajského soudu, podle něhož se krajský soud nemusel zabývat zdravotním stavem stěžovatele z toho důvodu, že stěžovatel nepředložil potvrzení o svém zdravotním stavu v době řízení před soudem. I v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu ve věcech mezinárodní ochrany totiž správní soudy v té době primárně vycházely ze skutkového stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, přičemž byly povinny se odchýlit od § 75 odst. 1 s. ř. s. a přihlížet i ke skutečnostem relevantním z hlediska mezinárodní ochrany (ovšem ve prospěch žadatele), které vyšly najevo až po vydání žalobou napadeného rozhodnutí, pouze tehdy, pokud by v konkrétním případě neshledaly dostatečné záruky k tomu, že budou tyto nové skutečnosti posouzeny v novém správním řízení k tomu příslušným správním orgánem z hlediska respektování zásady *non-refoulement* a že bude mít žadatel o mezinárodní ochranu možnost dosáhnout soudního přezkoumání tohoto nového rozhodnutí dříve, než by mělo dojít k jeho navrácení do země původu (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 4. 2011, č. j. 5 Azs 3/2011 – 131, dostupný na www.nssoud.cz). Navíc, v příslušné propouštěcí zprávě zdravotnického zařízení, která byla součástí správního spisu a kterou měl tedy k dispozici i krajský soud, byla onemocnění žalobce jednoznačně popsána a bylo možné jen stěží předpokládat, že za dobu od vydání rozhodnutí žalovaného do rozhodování krajského soudu doznal zdravotní stav žalobce z hlediska uvedených onemocnění zásadních změn.

Žalovaný následně rozhodnutím ze dne 15. 4. 2014, č. j. OAM-261/ZA-ZA12-HA08-R2-2011, rozhodl tak, že žalobci znovu neudělil mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu.

Žalobce podal proti novému rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 4. 2014, č. j. OAM-261/ZA-ZA12-HA08-R2-2011, žalobu, kterou Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 30. 12. 2013, č. j. 22 Az 18/2013 - 33, zamítl.

Krajský soud se ve svém rozsudku ztotožnil se závěry žalovaného. Uvedl přitom, že posuzované žalobní námitky byly jiné, než námitky, které žalobce uvedl v původní žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 6. 2012, č. j. OAM-261/ZA-ZA12-PA03-2011. Nově tak žalobce vypověděl, že jedním z podstatných důvodů, proč žádal o udělení mezinárodní ochrany, je také to, že byl ve Vietnamu v roce 2008 odsouzen za distribuci

drog na dva roky vězení, přičemž po propuštění z vězení byl ještě asi jeden a půl roku ve Vietnamu a teprve poté odjel do České republiky. Krajský soud k tomu dodal, že žalobce v pohovoru ze dne 31. 3. 2014 uvedl, že když po propuštění z vězení byl ve Vietnamu, cítil, že je sledován policií i lidmi z gangu, se kterými spolupracoval, přičemž ti chtěli, aby se k nim vrátil, což ovšem žalobce nechtěl a měl z toho velký strach.

Krajský soud byl toho názoru, že kdyby strach z bývalých spolupracovníků z gangu i z policie byl hlavním důvodem pro opuštění Vietnamu, jistě by žalobce tuto informaci (pokud by byla pravdivá) jako zásadní sdělil při pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany již dne 13. 9. 2011. Nic takového však žalobce neuvedl, sdělil pouze to, že požádal o mezinárodní ochranu, neboť chce zůstat v České republice u strýce, nemá se ve Vietnamu kam vrátit, neměl tam stálé zaměstnání; krajský soud i další sdělení žalobce vyhodnotil tak, že se v jeho případě jednalo výlučně o důvody ekonomické. Krajský soud proto stejně jako žalovaný neuvěřil tvrzení žalobce o tom, že se obává návratu do Vietnamu z důvodu strachu z členů gangu, s nimiž spolupracoval při distribuci drog. Navíc žalobce i při pohovoru dne 31. 3. 2014 uváděl pouze to, že *„cítil, že je sledován policií i lidmi z gangu“*, přičemž nijak blíže se k této skutečnosti nevyjádřil; dle krajského soudu to, že žalobce něco „cítil“, ještě nic neznamená, neboť daný pojem vyjadřuje pouze pocity žalobce, a ne skutečnost, že byl někým opravdu sledován.

V daném směru tak krajský soud uzavřel, že příslušná tvrzení žalobce pokládá za výlučně účelová a žalobce chce po dvou a půl letech předestřít jiný příběh o svém životě, než jaký uváděl v září roku 2011 při prvním pohovoru; tento nový příběh uvedl jen proto, že mohl mít větší naději na úspěch v řízení o udělení mezinárodní ochrany.

Dále se krajský soud vyjádřil k žalobní námitce týkající se zdravotního stavu žalobce; dle něj by v případě návratu do vlasti nebylo možné z finančních důvodů získat potřebnou zdravotní péči. K tomu krajský soud uvedl, že v přijímacím středisku v České republice byla u žalobce zjištěna tuberkulóza plic, v důsledku čehož byl umístěn v Odborném léčebném ústavu, oddělení plicní a mimoplicní TBC Jevíčko, a to od 6. 9. 2011, kde byl v léčení po dobu 4 měsíců. Ze zprávy Odborného léčebného ústavu Jevíčko vyplynulo, že u žalobce se jedná o tuberkulózu plic, dále chronickou virovou hepatitidu C – aktivní formu a zneužívání psychoaktivní látky.

Jak krajský soud shrnul, žalobce u pohovoru dne 31. 3. 2014 sám uvedl, že pravidelně nenavštěvuje ani odborného ani praktického lékaře, praktického lékaře navštěvuje jen v případě, že má nějaké akutní potíže, např. chřipku, kašel atd. Sdělil, že byl u ošetřujícího praktického lékaře naposledy před 4 měsíci, nevěděl však ani jeho jméno. Pokud jde o návštěvu odborného lékaře, sdělil, že má odbornou plicní lékařku, u ní však byl pouze dvakrát nebo třikrát po propuštění z nemocnice, a naposledy to bylo v březnu nebo dubnu roku 2012, od té doby žádnou odbornou plicní lékařku či lékaře nenavštívil. Pravidelně žádné léky neužívá – léky užíval pouze po propuštění z nemocnice po dobu asi 2 měsíců. Nevěděl však ani jméno plicní lékařky, k níž docházel, žádnou lékařskou zprávu u pohovoru dne 31. 3. 2014 nepředložil, a nepředložil ani dodatečně žádnou zprávu o svém zdravotním stavu, ač u tohoto pohovoru po dohodě se správním orgánem sdělil, že aktuální lékařské zprávy i kontakt na svého ošetřujícího lékaře doloží do 4. 4. 2014. Do dne vydání rozhodnutí žalovaného však žádná zpráva o zdravotním stavu žalobce do správního spisu nebyla založena, ani nebyl sdělen kontakt na nějakého odborného lékaře, k

němuž by žalobce docházel, a žádnou zprávu o svém zdravotním stavu žalobce nepředložil ani v průběhu soudního řízení, přičemž krajský soud ve věci rozhodl až dne 28. 1. 2015.

Ve vztahu k této námitce tedy krajský soud uzavřel, že vzhledem k tvrzení samotného žalobce, že po propuštění z léčebného ústavu v Jevíčku naposledy navštívil odbornou plicní lékařku v březnu nebo dubnu 2012 a od té doby odborného plicního lékaře nenavštěvuje, dlouhodobě neužívá žádné léky a i praktického lékaře navštěvuje pouze v případě, že má nějaký akutní problém, je evidentní, že žalobce již dlouhodobě žádné větší zdravotní problémy neléčí, takže není důvod udělit mu azyl z humanitárních důvodů dle § 14 zákona o azylu. Jak vyplývá z doložených a citovaných zpráv, s nimiž byl žalobce seznámen (přičemž proti zdrojům, ze kterých byly získány, žádné námitky neměl), pokud by se u něj nějaké zdravotní problémy vyskytly v případě vycestování do Vietnamu, zdravotní péče by žalobci, i s přihlédnutím k jeho finanční situaci, mohla být ve Vietnamu poskytnuta.

Žalobce (stěžovatel) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost, kterou opírá o důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s.

Stěžovatel v kasační stížnosti uvedl, že v rámci nového projednání své žádosti o udělení mezinárodní ochrany poukázal na hrozbu pronásledování (či spíše vážné újmy - pozn. NSS) ze strany policie a členů gangu, v němž dříve působil a který se zabýval distribucí drog. V důsledku toho se obával pomsty, neboť se činnosti gangu již nechtěl účastnit. Těmito skutečnostmi se však žalovaný vůbec nezabýval a nezjistil takový stav věci, o němž nejsou pochybnosti. Pokud žalovaný vnímal rozpor mezi původní výpovědí stěžovatele a jeho výpovědí pozdější, měl se pokusit tyto rozpory odstranit a umožnit stěžovateli předložit příslušné důkazy. Až poté mohl všechny poskytnuté informace řádně vyhodnotit; není totiž možné vycházet z toho, že všechny později uvedené skutečnosti jsou nevěrohodné. Rozhodnutí žalovaného je v důsledku popsaných nedostatků třeba hodnotit jako nepřezkoumatelné. Co se pak týká krajského soudu, ten se v daném směru pouze ztotožnil se závěry žalovaného o nedůvěryhodnosti výpovědi stěžovatele a pochybení žalovaného nijak nehodnotil ani nenapravil.

Za zákonný nepovažuje stěžovatel ani závěr žalovaného, resp. krajského soudu ohledně posouzení otázky udělení humanitárního azylu v důsledku špatného zdravotního stavu stěžovatele. Žalovaný totiž porušil § 7 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“), když předpojatě hodnotil zdravotní stav stěžovatele poukazováním na jeho dřívější zneužívání návykových látek. Tendenční hodnocení žalovaného znemožňuje objektivní posouzení celé věci, tomuto posouzení se nevěnoval ani krajský soud, který učinil pouze to, že na základě správního spisu hodnotil zdravotní stav stěžovatele. Opět tak nebyl zjištěn stav věci ve smyslu požadavků § 3 správního řádu. Tím, že žalovaný stěžovatele v řízení nevyzval k součinnosti v podobě doplnění podkladů pro rozhodnutí (doložení aktuálního zdravotního stavu), porušil i zásadu *„vstřícnosti a pomoci správního orgánu“*.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhl její zamítnutí. Odkázal na rozsudek krajského soudu i na své vyjádření k žalobě ze dne 3. 6. 2014. Žalovaný byl toho názoru, že stěžovatel neuvedl žádné skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven

pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu nebo že by naplňoval podmínky pro udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu.

Žalovaný poukázal na to, že Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 14. 11. 2013, č. j. 5 Azs 14/2012 – 30, konstatoval, že stěžovatele vedly k podání žádosti především ekonomické důvody, a zavázal žalovaného pouze k tomu, aby provedl novou správní úvahu ohledně možnosti udělení humanitárního azylu stěžovateli. Z materiálů, které k tomu žalovaný shromáždil, nevyplývá, že by stěžovatel splňoval podmínky pro udělení dané formy mezinárodní ochrany. Při hodnocení zdravotního stavu stěžovatele postupoval žalovaný zákonným způsobem a sám stěžovatel do dne vydání rozhodnutí žalovaného nepředložil žádnou zdravotní zprávu o svém stavu, kontakt na odborného lékaře nebo doklad o tom, že se dlouhodobě léčí.

K námitce vady nepřezkoumatelnosti týkající se hrozby vážné újmy ze strany drogového gangu žalovaný poukázal na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2009, č. j. 9 Azs 2/2008 – 52, dostupné na www.nssoud.cz, dle něhož „[p]*okud žalovaný v napadeném rozhodnutí dostatečným způsobem odůvodnil, proč výpovědi stěžovatele nepovažuje za věrohodné, a stěžovateli se i přes výzvy žalovaného nepodařilo tyto pochybnosti odstranit, bylo by ve zjevném logickém rozporu, pokud by žalovaný obsah takto žadatelem poskytnutých informací posuzoval a tyto dále hodnotil*“. Právě taková situace nastala v případě stěžovatele, jeho tvrzením nebylo možné přiznat „*důkazní hodnotu*“, přičemž prostřednictvím azylového řízení nelze žádat o legalizaci pobytu v České republice, neboť pro takový účel obsahuje právní řád jiné nástroje.

Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud se dále ve smyslu § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Výklad zákonného pojmu „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaném pod č. 933/2006 Sb. NSS. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech:

1) Kasační stížnost se dotýká *právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu.*

2) Kasační stížnost se týká *právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně.* Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.

3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit *judikatorní odklon*, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.

4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno *zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele.*

Stěžovatel v tomto případě namítá taková zásadní pochybení krajského soudu (zejména ve vztahu k nesprávnému či nedostatečnému posouzení skutečných důvodů podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany a důvodnosti obav z návratu do země původu), která by mohla mít dopad do jeho hmotně právního postavení a která navíc nelze z hlediska posouzení přijatelnosti kasační stížnosti *prima facie* vyloučit. Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že kasační stížnost je přijatelná.

Posléze Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů, přičemž zkoumal, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Stěžovatel v kasační stížnosti zmiňuje dva hlavní důvody, v nichž spatřuje pochybení správního orgánu i soudu ve vztahu k posouzení jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany: jednak nesprávné či nedostatečné vypořádání se s námitkou obavy z drogového gangu, se kterým dříve spolupracoval (či v této souvislosti obavy z policie), jednak pochybení při posouzení otázky udělení humanitárního azylu v důsledku špatného zdravotního stavu stěžovatele.

S ohledem na okolnosti posuzovaného případu vychází Nejvyšší správní soud z toho, že stěžovatel žádost o poskytnutí mezinárodní ochrany podal (byť tak učinil až v průběhu druhého pohovoru před správním orgánem po zrušení předchozího rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany) mj. z toho důvodu, že v zemi původu, dle svých slov, cítil, že je po svém propuštění z výkonu trestu odnětí svobody, který mu byl v roce 2008 uložen za distribuci drog, sledován policií i členy gangu, se kterým dříve spolupracoval; tito lidé údajně chtěli, aby se k nim vrátil, což stěžovatel odmítal a měl velký strach (viz pohovor ze dne 31. 3. 2014). Jednalo se tedy o tvrzené nebezpečí vážné újmy ze strany nestátního i státního původce, tj. subjektu z okruhu soukromých osob, jakož i ze strany policie.

K otázce nestátních původců hrozící vážné újmy ve vztahu k poskytnutí doplňkové ochrany (§ 14a zákona o azylu) se Nejvyšší správní soud ve své judikatuře opakovaně vyjádřil. Lze odkázat např. na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 7. 2013, č. j. 5 Azs 11/2012 – 23, dostupné na www.nssoud.cz, v němž zdejší soud uvedl, že *„pro udělení doplňkové ochrany je třeba splnit kumulativně veškeré zákonem stanovené podmínky. Žadatel (1) se musí nacházet mimo zemi svého původu, (2) musí mít důvodné obavy, že mu hrozí skutečné nebezpečí (reálná hrozba) (3) vážné újmy, (4) nemůže nebo není ochoten využít ochrany v zemi původu a (5) nesmí se na něj vztahovat vylučující klauzule podle § 15a zákona o azylu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008 – 62, www.nssoud.cz).*

Původci, z jejichž strany osobě žádající o mezinárodní ochranu hrozí vážná újma ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu, mohou být obdobně jako u pronásledování také nestátní subjekty z okruhu soukromých osob (viz § 2 odst. 9 zákona o azylu, v relevantním znění - srov.

také rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 9. 2008, č. j. 3 Azs 48/2008 - 57, www.nssoud.cz, a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70, publikovaný pod č. 1749/2009 Sb. NSS). Hrozba vážné újmy tedy může být důvodem pro udělení doplňkové ochrany i v případech, kdy jejím původcem je soukromá osoba, pokud lze podle § 2 odst. 9 zákona o azylu, prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmou".

Podle čl. 7 odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (přepracované znění) (dále jen „nová kvalifikační směrnice"; obdobné, byť nikoliv identické znění obsahoval rovněž čl. 7 odst. 2 dřívější kvalifikační směrnice 2004/83/ES), ochrana před pronásledováním nebo vážnou újmou musí být účinná a nesmí být pouze dočasná, přičemž se má zpravidla za to, že taková ochrana je poskytována, jestliže poskytovatelé ochrany (tedy zejména stát) učiní přiměřené kroky k zabránění pronásledování nebo vážné újmy, mimo jiné zavedením účinného právního systému pro odhalování, stíhání a trestání jednání představujících pronásledování nebo způsobení vážné újmy, a žadatel o mezinárodní ochranu má k této ochraně přístup (srov. též transpozici citovaného ustanovení v § 2 odst. 11, resp. nyní v § 2 odst. 5 zákona o azylu).

Z vyjádření stěžovatele učiněných v průběhu správního řízení (zmíněný pohovor ze dne 31. 3. 2014 a protokol o seznámení se s podklady rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany ze dne 10. 4. 2014) lze dovozovat, že se patrně dosud neobrátil na vnitrostátní orgány v zemi původu s žádostí o poskytnutí ochrany před tvrzeným nebezpečím vážné újmy ze strany jejích nestátních původců, a že tak neučinil proto, že i ze samotné policie má obavy. Stěžovatel tedy v zásadě tvrdí právě to, že v jeho případě nejsou státní orgány v zemi původu zjevně schopny nebo ochotny poskytnout ochranu před tvrzenou vážnou újmou, resp., že se samy navíc na této újmě mohou podílet.

Jak žalovaný uvedl v žalobou napadeném rozhodnutí (a k tomuto závěru se hlásí i v průběhu řízení před správními soudy), dané *„výpovědi nepřiznal žádnou důkazní hodnotu, neboť tyto své obavy mohl jmenovaný uvést již při podání žádosti"*. Pozdější tvrzení stěžovatele přitom žalovaný dal do kontrastu s údaji uvedenými v původní žádosti o přiznání mezinárodní ochrany ze září roku 2011, kdy stěžovatel tvrdil, že proti jeho osobě nikdy nebylo vedeno trestní řízení; stěžovatelem uváděné obavy tak jsou dle žalovaného motivovány pouze snahou uvést jiné a z pohledu zákona o azylu přijatelnější okolnosti.

Citované závěry žalovaného přejal i krajský soud, který, jak uvedl, tvrzení stěžovatele *„neuvěřil"*, případně je považoval pouze za projev určitých jeho pocitů, nikoli za vyjádření skutečnosti; krajský soud byl také toho názoru, že kdyby strach ze členů drogového gangu i z policie byl hlavním důvodem opuštění Vietnamu, uvedl by stěžovatel tuto skutečnost (byla-li by pravdivá) již dříve. Veškeré stěžovatelem uváděné skutečnosti však svědčí o tom, že jeho vycestování z vlasti bylo motivováno ekonomicky.

Předmětné závěry krajského soudu i žalovaného však Nejvyšší správní soud nepovažuje za dostatečně odůvodněné.

Nejvyšší správní soud k posuzované otázce uvádí, že v řízeních ve věci mezinárodní ochrany hraje mimořádně důležitou roli věrohodná výpověď žadatele, resp. pečlivé posouzení této věrohodnosti. Judikatura k této otázce se ustálila ještě v době před přijetím evropských azylových směrnic a před zavedením institutu doplňkové ochrany, a ani po té, co bylo přihlédnuto ke znění těchto směrnic, nedoznala zásadních změn, a lze ji uplatnit i na posuzování tvrzení žadatele relevantních z hlediska doplňkové ochrany. Například již v rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 29. 1. 2002, sp. zn. 5 A 746/2000, se mimo jiné uvádí, že *„[p]ravdivost tvrzení žadatele a věrohodnost jeho osoby jsou základem, z něhož se v azylovém řízení nutně vychází*". Lze rovněž odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004 – 57, www.nssoud.cz, v němž se uvádí, že *„... není povinností žadatele o azyl, aby pronásledování své osoby prokazoval jinými důkazními prostředky* [nemá-li jiné důkazní prostředky k dispozici - pozn. NSS] *než vlastní věrohodnou výpovědí. Je naopak povinností správního orgánu, aby v pochybnostech shromáždil všechny dostupné důkazy, které věrohodnost výpovědí žadatele o azyl vyvracejí či zpochybňují*", přičemž obdobný závěr nyní platí i v otázce prokázání skutečného nebezpečí vážné újmy. K významu náležitého posouzení věrohodnosti výpovědi žadatele lze komplexně odkázat kupř. také na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 – 70, publikovaný pod č. 1749/2009 Sb. NSS, který vychází z důsledné aplikace jednotlivých pravidel hodnocení důkazů a jiných skutečností relevantních z hlediska mezinárodní ochrany, včetně posuzování věrohodnosti žadatele o mezinárodních ochranu a jeho příběhu, jak jsou obsažena v čl. 4 nové kvalifikační směrnice, resp. jak byla v té době obsažena v obdobném ustanovení tehdejší kvalifikační směrnice 2004/83/ES, jakkoli zůstalo toto klíčové ustanovení z nepochopitelných důvodů ze strany vnitrostátního zákonodárce zcela opomenuto. Taktéž lze připomenout, že řízení o mezinárodní ochraně je řízením specifickým tím, že je v něm často nutno rozhodovat za situace důkazní nouze (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 2. 2008, č. j. 2 Azs 100/2007 – 64; ze dne 24. 2. 2004, č. j. 6 Azs 50/2003 – 89; a ze dne 27. 3. 2008, č. j. 4 Azs 103/2007 – 63, všechny dostupné na www.nssoud.cz), že jde o prospektivní rozhodování (tj. posuzuje se důvodnost strachu z pronásledování či riziko vážné újmy v budoucnu), a tedy, že nesprávné rozhodnutí má pro stěžovatele obzvláště závažné důsledky. Těmto specifikům řízení o mezinárodní ochraně odpovídá i důkazní standard a rozložení důkazního břemene, jež jsou vychýleny ve prospěch žadatele o mezinárodní ochranu.

Při uplatnění uvedených hledisek na nyní posuzovanou věc Nejvyšší správní soud uznává, že jsou dány vážné pochybnosti o věrohodnosti stěžovatele a jeho nově uplatňovaných tvrzení. Této věrohodnosti nijak nesvědčí změny důvodů relevantních z hlediska mezinárodní ochrany ani chybějící aktivita při prokazování tvrzených skutečností. Stěžovatel v průběhu pohovoru dne 31. 3. 2014 své tvrzené potíže se členy drogového gangu blíže nekonkretizoval a nepředložil k nim žádné důkazy; rovněž ani při seznámení se s podklady rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany dne 10. 4. 2014 nenavrhl žádné doplnění podkladů pro rozhodnutí, ani neuvedl žádné bližší skutečnosti.

Na danou situaci je však i přes uvedené možné přiměřeně aplikovat závěry vyplývající z již zmiňovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 2. 2004, č. j. 6 Azs 50/2003 – 89. Byť se týkají tvrzení relevantních z hlediska azylu dle § 12 zákona

o azylu, je možné je přiměřeně vztáhnout i na tvrzení relevantní z hlediska doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu. V uvedeném rozsudku zdejší soud konstatoval, že „[v]*yskytne-li se při pohovoru určitá okolnost, která by nasvědčovala tomu, že stěžovatel mohl být pronásledován pro uplatňování politických práv a svobod nebo má odůvodněný strach z pronásledování státní mocí z důvodů stanovených v § 12 zákona o azylu, je povinností žalovaného vést pohovor tím směrem, aby jeho výsledek byl dostatečně konkrétní pro potřeby udělení azylu. Toto platí tím spíše, pokud žalovaný nemá k dispozici jiné podklady pro své rozhodnutí. V daném případě stěžovatel v rámci pohovoru prohlásil, že je v Íránu jeho život v ohrožení a že byl z politických důvodů (např. účast na protivládní demonstraci) vězněn. Pohovor pokračoval bez jakékoli další doplňující otázky vztahující se k osvětlení této skutečnosti, ačkoli její prokázání by mohlo být relevantní pro rozhodnutí o azylu. Namísto toho následovala obecná otázka, zda měl v Íránu jiné vážné problémy než ty, o kterých již hovořil. Tento postup v řízení o azylu tak představuje vadu správního řízení při zjišťování skutkového stavu, z něhož správní orgán (žalovaný) v napadeném rozhodnutí vycházel, což mohlo ovlivnit zákonnost jeho rozhodnutí*“.

Ani v nynějším případě stěžovatele zaměstnanec žalovaného pohovor ze dne 31. 3. 2014 v podstatě nijak nesměřoval k získání doplňujících informací o tvrzené hrozící vážné újmě. Důvod, který mohl být případně pro účely rozhodnutí o mezinárodní ochraně relevantní, tak žalovaný (resp. pohovor vedoucí úředník) nechal zcela stranou pozornosti. Stěžovatel tak nebyl ani náznakem dotázán na možné konkrétnější důvody, pro které se domnívá, že by mohl být vystaven riziku vážné újmy ze strany členů gangu, resp. které odůvodňují jeho obavy z policie, nebyl požádán o žádný důkaz ve vztahu ke svému odsouzení za drogový delikt, potažmo ke své obavě z policie, nebyl dotázán, proč žádný takový dokument již dříve nepředložil, zda se pokusil obrátit na vnitrostátní orgány v zemi původu, zda o tom má nějaký doklad apod. V jediné související doplňující otázce byl stěžovatel dotázán na to, proč dané skutečnosti neuvedl již dříve (na to stěžovatel odpověděl, že měl obavy, že bude jako člověk, který obchodoval s drogami, poslán zpět do Vietnamu, a bojí se toho ostatně dosud). V rámci předmětného pohovoru se přitom nabízela ještě jedna možnost požádat o doplňující informace či důkazy, a to, když stěžovatel k dotazu, co očekává od řízení o udělení mezinárodní ochrany, uvedl, že o mezinárodní ochranu požádal z obavy z návratu do Vietnamu, konkrétně z možné pomsty členů drogového gangu nebo kvůli potížím s policií.

V tomto smyslu se k vedení pohovoru (§ 23 zákona o azylu) vyjadřuje i odborná literatura, dle které „*by měl tazatel odstranit nejasnosti v tom, co mu bylo právě sděleno, a poté toto konfrontovat s obsahem žádosti a samostatně vyjádřených důvodů, případně též s obsahem předchozího pohovoru. V případě rozporů ve výpovědích by se měl tazatel zaměřit na jejich odstranění, nebo na odhalení takových nesrovnalostí, které vedou ke znevěrohodnění žadatele a celého jím předkládaného příběhu*“ (Lupačová H. a kol. Zákon o azylu. Komentář. Praha: Wolters Kluwer, 1999, ASPI ID: KO325_1999CZ). Důležitým vodítkem již v době vedení pohovoru mohl být i čl. 16 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (přepracované znění) (nová procedurální směrnice), dle něhož „[p]*ři osobním pohovoru o věcné stránce žádosti o mezinárodní ochranu rozhodující orgán zajistí, aby měl žadatel dostatečnou příležitost k tomu, aby mohl předložit všechny náležitosti potřebné k doložení žádosti podle článku 4 směrnice 2011/95/EU. Jedná se rovněž o příležitost k podání vysvětlení ohledně náležitostí, které mohou chybět, nebo jakýchkoli nesrovnalostí či rozporů v*

prohlášeních žadatele“ (k tomu srov. obdobné, byť obecnější ustanovení čl. 13 odst. 3 tehdy závazné dřívější procedurální směrnice 2005/85/ES).

Dle názoru Nejvyššího správního soudu tak žalovaný nepostupoval v souladu s § 23 zákona o azylu, který je třeba vykládat i při nedostatečné transpozici evropských azylových směrnic eurokonformně, tedy v souladu s požadavky na vedení pohovoru kladenými těmito směrnicemi, ani s § 3 správního řádu, dle něhož „[n]*evyplývá-li ze zákona něco jiného, postupuje správní orgán tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v* § 2“ správního řádu. Závěr žalovaného o „nepřiznání žádné důkazní hodnoty“ výpovědi stěžovatele tak je přinejmenším předčasný, nemá oporu ve spise a je nepřezkoumatelný. Pokud jej žalovaný ve svém vyjádření k žalobě, na které odkazuje, odůvodňuje tak, že je zcela nelogické vysvětlení stěžovatele, proč nyní uváděné důvody pro udělení mezinárodní ochrany nezmínil již dříve, nelze s ním souhlasit. Uvažování stěžovatele je totiž, pokud jsou jím sdělované skutečnosti pravdivé, pochopitelné: dříve své odsouzení za drogovou trestnou činnost nezmínil, neboť měl obavy, že by mu jako odsouzenému pachateli nebyla přiznána mezinárodní ochrana [srov. vylučující klauzule dle § 15a odst. 1 písm. b) a d) zákona o azylu]; i přes tyto stále trvající obavy se však ke své trestné činnosti „přiznal“, neboť na základě dosavadního průběhu správního i soudního řízení dospěl k závěru, že se může jednat o relevantní skutečnost z hlediska zákona o azylu. Jinak řečeno – stěžovatel svůj příběh podává tak, že dříve měl obavu uvést úplnou pravdu, avšak v situaci, kdy mu „nic jiného nezbývá“, ji i přes trvající obavy sděluje. Nejvyšší správní soud přitom znovu opakuje, že si je vědom možnosti vzniku pochybností o věrohodnosti stěžovatele a jeho příběhu, pokud postupuje takovým způsobem, na druhou stranu se však zdejší soud domnívá, že zhodnocení věrohodnosti stěžovatele měla být věnována větší pozornost (viz výše).

Nejvyšší správní soud tak v daných souvislostech uzavírá, že stěžovatel měl být v rámci pohovoru, resp. řízení jako celku vyzván k doplnění svých tvrzení o riziku vážné újmy ze strany drogového gangu, případně i policie, vysvětlení rozporů a předložení eventuálních důkazů, a to taktéž k tvrzenému odsouzení. Pokud by nebylo možné následně považovat tvrzení stěžovatele za nedůvěryhodná, bylo by třeba se následně zabývat jejich důkladným zhodnocením z hlediska § 14a a § 15a zákona o azylu.

Pokud přitom žalovaný k námitce nepřezkoumatelnosti týkající se hrozby pronásledování ze strany drogového gangu poukázal na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2009, č. j. 9 Azs 2/2008 – 52, www.nssoud.cz, nepovažuje Nejvyšší správní soud tuto argumentaci za přiléhavou. S ohledem na pasáž předmětného rozhodnutí citovanou žalovaným zdejší soud uvádí, že žalovaný, jak bylo vyloženo, dostatečným způsobem neodůvodnil, proč výpovědi stěžovatele považoval za nevěrohodné, a žádné výzvy k odstranění rozporů ve výpovědích stěžovatele, nad rámec otázky, proč stěžovatel nově uplatňované důvody neuvedl dříve, neučinil, a na vysvětlení, které v daném ohledu stěžovatel nabídl, nereagoval.

Obdobného pochybení se posléze dopustil i krajský soud, když nepřezkoumatelné závěry žalovaného, které nevycházely z řádně provedeného řízení, převzal.

Naopak za nedůvodné považuje Nejvyšší správní soud námitky stěžovatele týkající se posouzení otázky udělení humanitárního azylu a zhodnocení jeho zdravotního stavu.

Jak již bylo řečeno, Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 14. 11. 2013, č. j. 5 Azs 14/2012 – 30, kterým vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení, zavázal žalovaného, aby se znovu zabýval možností udělení humanitárního azylu stěžovateli dle § 14 zákona o azylu. Jednalo se zejména o zhodnocení zdravotního stavu stěžovatele, který měl trpět tuberkulózou plic a virovou hepatitidou typu C; z tohoto hlediska Nejvyšší správní soud žalovanému uložil, aby se především pokusil ověřit stěžovatelova tvrzení, že by mu léčba uvedených chorob, jakožto nemajetné osobě, byla v zemi jeho původu nedostupná, případně zjistit, v jakém rozsahu by měl stěžovatel k takové léčbě přístup. Zdejší soud k tomu dodal, že pokud by skutečně vyšlo najevo, že stěžovatel nemohl ve Vietnamu ohledně zmiňovaných chorob spoléhat na, byť jen základní, lékařskou pomoc, bylo na žalovaném, pokud by ani za takových okolností neshledal případ stěžovatele hodným zvláštního zřetele a humanitární azyl neudělil, aby uvedl, které případné negativní charakteristiky stěžovatele či jiné důvody převážily zdravotní hlediska, jež by svědčila pro humanitární azyl.

Při pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 31. 3. 2014 stěžovatel uvedl, že se necítí dobře, má plicní nemoc a naposledy byl z nemocnice propuštěn asi před rokem. Praktického lékaře navštěvuje jen občas, když má nějaký aktuální problém, třeba chřipku. Naposledy tak učinil asi před čtyřmi měsíci. Co se týká specialistů, byl asi dvakrát až třikrát u plicní lékařky, naposledy v březnu nebo dubnu roku 2012. S plicní chorobou byl přitom v roce 2011 po čtyři měsíce umístěn v nemocnici v Jevíčku. V současnosti léky neužívá a neléčí se s jinou než *„plicní nemocí“*.

Stěžovatel nepředložil ke svému zdravotnímu stavu jiný podklad než *„propouštěcí zprávu pacienta v hospitalizaci“* vydanou Odborným léčebným ústavem v Jevíčku dne 13. 9. 2011, kde je potvrzeno, že stěžovatel trpí tuberkulózou plic a virovou hepatitidou typu C, a je zde zmíněno nitrožilní zneužívání psychoaktivních látek. Kromě tohoto podkladu tak žalovaný vycházel ještě z informací získaných v rámci evropského Projektu Lékařských informací o zemích původu II (MED-COI Project II), který se zabýval dostupností lékařské péče či léků mj. ve Vietnamu v případě chorob, kterými trpí stěžovatel. Z těchto informací podle žalovaného vyplynulo, že obě nemoci je ve Vietnamu možné léčit, náklady léčby hepatitidy jsou plně hrazeny v rámci soukromého zdravotního pojištění a léčbu tuberkulózy zajišťují specializované státní nemocnice, kde je léčba bezplatná. Na základě uvedeného žalovaný ve svém rozhodnutí konstatoval, že neshledal důvody hodné zvláštního zřetele, které by ospravedlňovaly udělení humanitárního azylu, neboť ten se uděluje v ojedinělých a velmi závažných případech, kdy je žadatel např. v situaci bezprostředního ohrožení života či v případech nemožnosti po návratu do vlasti dosáhnout na nutnou odpovídající zdravotní péči či léčbu. Stěžovatel přitom dle žalovaného není v bezprostředním ohrožení života, akutní léčba mu již byla pokynuta v České republice a následná léčba pro něj není ve vlasti nedostupná; navíc stěžovatel v době rozhodování žalovaného vyhledával, dle vlastních slov, lékaře jen v případě akutních zdravotních problémů. Z toho lze dovozovat, že nemoci stěžovatele již byly zaléčeny.

Nejvyšší správní soud uvádí, že hodnocení věci žalovaným lze akceptovat, neboť žalovaný dal stěžovateli možnost doplnit podklady pro další rozhodování a sám shromáždil určité informace o zemi původu, o něž opřel svou úvahu o tom, že zdravotní stav stěžovatele nepředstavuje případ zvláštního zřetele hodný, který by odůvodňoval udělení humanitárního azylu.

Nejvyšší správní soud připomíná ustálenou judikaturu, podle níž na udělení humanitárního azylu není právní nárok. Posouzení možných důvodů pro udělení humanitárního azylu je otázkou správního uvážení, které soud přezkoumává pouze v omezeném rozsahu (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003 - 38, a ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 – 48, oba dostupné na www.nssoud.cz). Míra volnosti žalovaného při zvažování důvodů pro udělení humanitárního azylu je limitována především zákazem libovůle, jenž pro orgány veřejné moci vyplývá z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, www.nssoud.cz).

Humanitární azyl lze udělit v případě hodném zvláštního zřetele a zpravidla nepřichází v úvahu tehdy, když tvrzení uvedená žadatelem o udělení mezinárodní ochrany je třeba zvažovat v rámci důvodů pro udělení azylu podle § 12 a § 13 zákona o azylu nebo důvodů pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a a § 14b zákona o azylu. V již zmiňovaném rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 – 55, Nejvyšší správní soud uvedl: „*Smysl institutu humanitárního azylu lze spatřovat v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto patrně „nehumánní“ azyl neposkytnout. (...) Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na varianty, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu – sem lze příkladmo zařadit například udělování humanitárního azylu osobám zvláště těžce postiženým či zvláště těžce nemocným; nebo osobám přicházejícím z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory – ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly.*“

Nejvyšší správní soud uzavírá, že pokud žalovaný dospěl po zhodnocení zdravotního stavu stěžovatele, jeho přístupu k možné léčbě v ČR a zhodnocení možností léčby ve Vietnamu k již zmiňovanému závěru, že daná situace nepřestavuje případ zvláštního zřetele hodný pro udělení humanitárního azylu, nelze takovou úvahu správního orgánu považovat za výsledek libovůle ani tím správní orgán nevybočil z mezí svého správního uvážení a ani ho nezneužil, a nepochybil tedy ani krajský soud, pokud žalobní námitky směřující proti uvedeným závěrům žalovaného neshledal důvodnými.

K úspěchu nemůže vést ani stížní argumentace, podle níž zmínka žalovaného o nitrožilním zneužívání psychotropních látek stěžovatelem údajně vede k tomu, že žalovaný není v důsledku tendenčního postupu schopen posoudit věc nestranně a zjistit stav věci v rozsahu požadavků § 3 správního řádu. Toto konstatování žalovaného totiž není nosným důvodem jeho rozhodnutí, žalovaný shromáždil k situaci stěžovatele příslušné informace, resp. mu dal možnost tyto informace a podklady doplnit. Své povinnosti žalovaný neporušil, a to již s přihlédnutím k tomu, že v průběhu pohovoru ze dne 31. 3. 2014 bylo se stěžovatelem dohodnuto, že ten do 4. 4. 2014 doloží aktuální

lékařské zprávy a kontakt na svého ošetřujícího lékaře – stěžovatel tak ovšem neučinil a ničeho nedoplnil. Jako nepodložená se tak jeví stížní námitka, že žalovaný stěžovatele nevyzval k doplnění podkladů týkajících se jeho aktuálního zdravotního stavu.

Jen pro úplnost lze doplnit, že již ve svém předcházejícím rozsudku v této věci ze dne 14. 11. 2013, č. j. 5 Azs 14/2012 – 30, Nejvyšší správní soud odmítl tvrzení stěžovatele, že by jeho tehdejší zdravotní stav odůvodňoval udělení doplňkové ochrany. Nejvyšší správní soud v předcházejícím rozsudku konstatoval, že zdravotní rizika spojená s vycestováním do země původu s nižší úrovní zdravotní péče, která by představovala porušení zákazu mučení, nelidského či ponižujícího zacházení dle čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a tedy i (dle tehdejšího hodnocení) reálné nebezpečí vážné újmy dle § 14a odst. 1 a 2 písm. b) či d) zákona o azylu, musí podle ustálené judikatury Evropského soudu pro lidská práva (viz rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 2. 5. 1997, *D. proti Spojenému království*, stížnost č. 30240/96, a rozsudek velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ze dne 27. 5. 2008, *N. proti Spojenému království*, stížnost č. 26565/05) a na ni navazující judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudky ze dne 26. 7. 2007, č. j. 2 Azs 30/2007 – 69, a ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008 – 71, oba dostupné na www.nssoud.cz) dosáhnout velmi vysoké úrovně intenzity (např. nedostupnost lékařské péče pro osobu v terminálním stadiu nemoci AIDS), která prozatím v případě stěžovatele, jakkoliv trpí závažnými onemocněními, nenastala. Zároveň nic nenasvědčuje tomu, že by od té doby došlo k výraznému zhoršení zdravotního stavu stěžovatele.

Navíc velký senát Soudního dvora Evropské unie dospěl následně ve svém rozsudku ze dne 18. 12. 2014, *M'Bodj*, C-542/13, ECLI:EU:C:2014:2452, k závěru, že případy nenavrácení cizince do země původu z důvodu jeho vážné nemoci a neexistence adekvátní zdravotní péče v dané zemi původu nelze podřadit, a to ani v případech, kdy by toto navrácení bylo v rozporu s čl. 3 Úmluvy ve smyslu judikatury Evropského soudu pro lidská práva, pod definici vážné újmy dle čl. 15 kvalifikační směrnice, pokud nejde o úmyslné odpírání léčby – a v těchto případech tak členský stát není oprávněn udělit doplňkovou ochranu. Do úvahy by tedy při zohlednění uvedeného judikátu Soudního dvora EU připadalo pouze udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 1 a 2 písm. d) zákona o azylu, kterou ČR zavedla nad rámec a zároveň v rozporu s kvalifikační směrnicí, nicméně k tomuto rozporu nemohou soudy přihlížet v neprospěch žadatele o udělení mezinárodní ochrany. Jak již však bylo řečeno, zdravotní rizika spojená se stěžovatelovým návratem do Vietnamu potřebné intenzity ani pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 1 a 2 písm. d) zákona o azylu nedosahují.

Vzhledem k důvodnosti první námitky však Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost jako celek důvodnou a v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil napadený rozsudek krajského soudu. Zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu, a pokud již v řízení před krajským soudem byly pro takový postup důvody, současně se zrušením rozhodnutí krajského soudu může sám podle povahy věci rozhodnout o zrušení rozhodnutí správního orgánu [§ 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s.]. V dané věci by krajský soud v souladu s vysloveným závazným právním názorem neměl jinou možnost, vzhledem ke zjištěným vadám správního rozhodnutí a jemu předcházejícího řízení, než zrušit rozhodnutí žalovaného. Nejvyšší správní soud proto v souladu s § 110 odst. 2 písm. a) ve spojení s § 78 odst. 1 a 4 s. ř. s. rozhodl tak, že sám rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu

vrátil k dalšímu řízení. V něm bude žalovaný postupovat podle závazného právního názoru vysloveného v rozsudku Nejvyššího správního soudu.

Podle § 110 odst. 3 věty druhé s. ř. s. rozhodne Nejvyšší správní soud v případě, že zruší podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. rozhodnutí žalovaného, o nákladech řízení o kasační stížnosti i o nákladech řízení před krajským soudem. Stěžovatel měl ve věci úspěch, podle § 60 odst. 1 s. ř. s. mu tedy přísluší právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení. V řízení před krajským soudem i před Nejvyšším správním soudem byl stěžovatel zastupován Mgr. Vratislavem Tauberem, advokátem. Náklady právního zastoupení tedy spočívají v odměně advokáta za zastupování ve výši 3 x 3100 Kč za 3 úkony právní služby, tj. převzetí a přípravu zastoupení, podání žaloby a podání kasační stížnosti [§ 7 bod 5., § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)]. Dále soud zahrnul mezi náklady řízení paušální náhradu hotových výdajů advokáta ve výši 3 x 300 Kč za tři úkony právní služby (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu) a náhradu za daň z přidané hodnoty (21 %) ve výši 2142 Kč. Od placení soudního poplatku za podání žaloby a kasační stížnosti byl stěžovatel ze zákona osvobozen. Celkem tedy přiznal Nejvyšší správní soud stěžovateli na náhradě nákladů řízení částku 12 342 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 3. června 2016

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu